

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 6. De distincta virorum, & mulierum catechesi: & de iis, ad quæ catechumeni erudiebantur deque modo erudiendi, hoc est, per literas: & quænam scire tenerentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

ceremoniis donatos esse, verum etiam ad sacras conciones: audiendas deferri solitos, putare debemus. In quo singularem veterum prudentiam mirari licet, qui hac ratione susceptores officij sui admonere voluerunt, quam sollicitos esse oporteret in catholica fide, & Christianis præceptionibus imbuendis, quos suæ fidei, & tutelæ commissos intelligerent: sicut SS. Dionysius Areopagita de Eccles. Hierach. cap. ultimo & Augustinus Epist. 23. ad Bonifac. Coepiscop. significare videntur.

De distincta virorum, & mulierum catechesi: & de ijs, ad qua catechumeni erudiebantur; deque modo erudiendi, hoc est, per literas: & quænam scire tenerentur.

CAP. VI.

Inter cætera autem maximè animaduersione dignum est, quòd mares, & fœminæ ad Christianam catechesin distinctè admittebantur. Nam in Ordine Romano licet intelligere, primò mares, tum fœminas catechumenorum ceremoniis initiatas esse: quod ad distinctam catechesin indicandam sufficere debet. Eius enim verba sunt: *Omnipotens sempiternus Deus, pater Domini nostri Iesu Christi, respicere dignare super hunc famulum tuum N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es: item super fœminas faciat similiter.* Et alibi, cum de manus impositione, & Christianæ doctrinæ rudimentis loquere-

Mares & fœminæ distinctè ad catechesin admittebantur, primò mares, tum fœminæ.

tur: hoc expleto, ambulat in circuitu, impo-
 nit super capita eorum, decantando excelsa voca-
 do in unum Deum patrem, & reliqua. deinde
 se ad feminas, & facit similiter. Sed, quod
 hunc locum attinet, lectores existimare velint
 quoniam fidei, morumque disciplina ad
 tem consequendam necessaria erat, idcirco
 catechumenos non tam catholica religione
 ditimore, officiique Christiani præceptis
 nibus institutos fuisse. Christus enim Mar-
 tino, posteaquam Apostolis dixit: docete
 omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris,
 & Spiritus sancti: subdit, docentes ser-
 vantes omnia quaecumque mandavi vobis. Quod cum
 timè intelligeret Apostolorum coriphæus
 2. prius concione gentem illustravit, & au-
 ditæ vitæ pœnas luendas esse, docuit: tum
 qui sitientes aures ad Dei verbum audiendum
 attulerant, fructumque aliquem ex eo peti-
 perant, baptismate abluti fuere. Et S. Diony-
 sius lib. de Eccles. Hierach. cap. de Sacram.
 illustrat. baptismi ministrum induxit, pollice-
 quam Dei mysteria, & Christiani viri omnia
 explicavit, ab ipso baptizando sciscitantem
 num ita polliceatur vivere; sicut ipse, vitam
 Christianum decere, demonstravit: ait enim
 ille, posteaquam pro suo in Deum amore, ex ipso
 ab eo, qui illum accepit, tradita sunt, Dei primam
 nem ignorantiamque veri boni, atque æthoni
 na vitæ vacuitatem accusavit, petiitque ab eo
 sequestre Deo, ut ijs, quæ ad Deum pertinent, præ-
 rur: tum ei exponit rationem perfectam, qua ad Deum
 accedendum est, explanatâque eidem divina

Catechu-
 mini Chri-
 stianis fa-
 cris, & præ-
 ceptis in-
 struaban-
 tur.

Et vita dicam, conuersatione: ex eo praterea quaerit, num ita instituat Viuere: Sanctus quoque Basilus serm. 1. de bapt. cum dixit: ante baptismam instructio praemittenda est, & primum, qua doctrinam, & disciplinam impediunt, remouenda, non obscure fidei, morumque institutionem indicauit; quoniam primum doctrinae, alterum disciplina nomine significatum est. Et S. Ambrosius initio lib. de his, qui myster. initiant. ad eandem consuetudinem alludens, de moralibus, inquit, quotidianum sermonem habuimus. quem locum de catechumenorum institutione intelligendum esse, nemo est qui dubitet: cum ipsius operis titulus id clare demonstrat. Accedit S. Augustini autoritas lib. de fid. & oper. cap. 9. ubi arguens eos, qui catechumenis fidei tantum, non etiam morum praecipua tradenda esse, afferebant: ex Actorum testimonio suam opinionem ita confirmat: quod ait: baptizauit eum Philippus, intelligi uoluit omnia completa, qua licet taceatur in scriptura, gratia breuitatis, tamen serie traditionis scimus implenda: pari modo etiam in eo, quod scriptum est, Euangelizasse Philippum Spadani Dominum, nullo modo dubitandum est, & illa in catechismo dicta esse, quae ad vitam, moresque pertinent eius, qui credidit in dominum Iesum. Ideoque S. Gregorius, cui propositum erat, singulis Ecclesiae ministris officij sui regulas, & praecipua tradere, lib. Sacram. de ordin. baptist. cum ad modum efferendi ad catechumenorum album peruenisset, ipsis Christianae disciplinae magistris, ut fidei elementa, recteque viuendi rationem edoceant, pra-

cipit hoc pacto : ad Catechumenum ex
no faciendum, Gentilem hominem cum suscep
primò catechizes enim diuinis sermonibus, &
ei monita, quemadmodum post cognitam Veritate
Viuere debeat Illud verò animaduertendū
est, quamuis hæc institutio viuz vocis mini
rio plerunque fieri soleret, tamen non
quam etiam per literas expositam fuisse,
agrotis, & absentibus opportuna salutis
media non deessent, cuiusmodi exemplum
Paulino Nolano scriptum est de vita sancti
Ambrosij, vbi ad Fritigilem Marcomanoni
reginam, quæ suscipiendæ religionis Christi
næ studio ardebat. S. Ambrosius Epistolam
catechisticæ disciplinæ morem exaruit: quæ
admodum ipsius Paulini verba testantur: si
regil quadam regina Marcomanorum, cum à
dam Christiano viro referente sibi audiret samant
ri, Christo credidit, cuius illum seruulum recogno
rat: missis muneribus ad Ecclesiam, per legatum
stulauit, vt scriptis ipsius, qualiter credere debet
informaretur. ad quam ille Epistolam fecit pro
ram in modum catechismi: Constat item
alia, quæ catechumeni scire, & intelligere
nebantur, necesse fuisse, vt Dominicam pro
tionem, duodecimquæ fidei capita meminer
tenerent, quod Concilium Constantinopoli
tanum, 62 can. 6. ita statuit: constitutum est
sanctis patribus, vt nullus chrismetur, neque bapti
zetur, neque à lauacro fontis alium suscipiat, nisi
coram Episcopo ad confirmandum quemlibet ten
nisi Symbolum, & orationem Dominicam meminer
ter tenuerit. Atquæ illius vestigium, & quædam
imag

Cateche-
sis quan-
doque fa-
cta per li-
teras.

Catechu-
meni ora-
tionē Do-
minicam,
& duode-
cim fidei
capita scire
tenebatur.
Suscepto-
rum vltus
in confir-
matione.

Imago est, cum susceptores eadem in parvulorum baptismo recitant.

Vnde profectum sit, vt susceptores orationem Dominicam, & Symbolū recitent,

De ministro, loco, & situ Catechumenorum.

CAP. VII.

Am vero, à quibus ministris catechismus tradideretur, explicandum videtur; vt ij, quibus præcipuè hæc curatio incumbit, muneris sui antiquitatem agnoscentes, illud accuratè, & diligenter obire studeant. Sciendum igitur est, triplicem fuisse eorum ordinem: ac in primo quidem Episcopos, & Diaconos collocatos fuisse, quibus datum erat, vt iure suo hoc munus exercerent. De iis enim testatur S. Ambrosius Epistol. 33. cum de seipso inquit; sequenti die, erat autem Dominica, post lectiones, atque tractatum dimissis catechumenis, symbolum aliquibus competentibus in baptisteris tradebam Basilica. Et Theodorus Lector lib. 2. collect. vbi ait: Timotheus ab amicis rogatus, symbolum fidei trecentorum decem, & octo patrum per singulas synaxes di- ca curauit, ad reprehensionem videlicet Macdonij, quasi ille symbolum hoc non receperit; cum antea semel tantum in anno, in parasceue videlicet Domini- ca resurrectionis tempore, quo Episcopus catechizabat, recitatum esset. Quod vero Diaconi ritè, & legitime hanc functionem exercerent, à SS. Patribus constat. Nam, cum illorum munera meminuit recenseret Clem. Pontifex Epist. 1. ad

Ministri catechesis erant triplicis generis. Primus ordo ministrorum, Episcopi, & Diaconi,